

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความรู้ และพฤติกรรมการรักษาผิด 5 ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยก่อนที่ทำการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ศึกษา และผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลไว้เป็นลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม โดยมีทั้งหมด 4 สถาบัน ดังนี้

- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	มีจำนวนนักศึกษา	38,012 คน
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	มีจำนวนนักศึกษา	8,434 คน
- สถาบันการพลศึกษามหาสารคาม	มีจำนวนนักศึกษา	710 คน
- วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	มีจำนวนนักศึกษา	529 คน
รวมทั้ง 4 สถาบัน	มีจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น	47,685 คน

ที่มา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2552)

: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (2552)

: สถาบันการพลศึกษามหาสารคาม (2552)

: วิทยาลัยศรีพยาบาลมหาสารคาม (2552)

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หาขนาดตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Random Sampling) โดยการคำนวณทางสถิติจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. 2544 : 38) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ประชากรทั้งหมด
 e = ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่างไปจากค่าสัดส่วน
 ของประชากรไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{47,685}{1 + 47,685(.05)^2}$$

$n = 396.672$

ในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดโควตา เพื่อการนำมาศึกษา ผู้วิจัย จึงปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้เป็น 400 คน

3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) โดยแต่ละสถาบัน นำมาศึกษาสถาบันละ 100 คน เท่ากัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษาแยกตามสถาบัน โดยกำหนดโควตาเพื่อนำมาศึกษา
สถาบันละ 100 คน

ลำดับที่	ชื่อสถาบัน	จำนวนนักศึกษา ทั้งหมด	จำนวนนักศึกษา กำหนดโควตา
1.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	38,012	100
2.	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	8,434	100
3.	สถาบันการพลศึกษามหาสารคาม	710	100
4.	วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	529	100
	รวมจำนวนประชากร	47,685	400

3.2 กำหนดโควตานำมาศึกษาสถาบันละ 100 คน โดยแต่ละสถาบันกำหนดเลือก
เพศชายและหญิง นำมาศึกษาเพศละ 50 คน เท่ากัน แล้วทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสุ่ม
แบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และหน่วยตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูล
ตามที่ต้องการ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาแยกตามสถาบัน และเพศ

สถาบัน	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	50	50	100
มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม	50	50	100
สถาบันการพลศึกษา มหาสารคาม	50	50	100
วิทยาลัยพยาบาล ศรีมหาสารคาม	50	50	100
รวม	200	200	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา ความรู้ และพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5
- 1.2 กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงความรู้ และพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 แล้วนำมาเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง
- 1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2. การทดสอบและการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับศีล 5 และความเหมาะสมของภาษา ดังนี้

2.1.1 พระครูวิจิตรปัญญารักษ์ (พระมหาลิขิต ปญฺญารโ) เปรียญธรรม 5 ประโยค ศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาปรัชญาพระพุทธศาสนา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอักษรศาสตร์และวาทศิลป์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เจ้าคณะอำเภอศรีสมเด็จ-จังหาร ธรรมยุต

2.1.2 นายเทพฤทธิ์ พิณนาคิเลย์ ศาสนศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ-สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สังคมวิทยา ป.บัณฑิต การให้คำปรึกษา เพื่อพัฒนางานวิจัย นักวิจัย ฝ่ายวิจัยและประเมินผล สถาบันวิจัยและพัฒนา แห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

2.1.3 นางศุภลักษณ์ ธิรศิลาเวทย์ วุฒิการศึกษาศาสตรบัณฑิต การประถมศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่งครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (สาขาภาษาไทย) โรงเรียนชุมชนมิตรภาพ ตำบลมิตรภาพ อำเภอแกดำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม จำนวน 40 คน โดยสุ่มแบบบังเอิญเพื่อนำมาศึกษาเพศละ 20 คน เท่ากัน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t -test (ภาคผนวก ข)

2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) นำข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไปมาใช้ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

3. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาจากนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่สถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2552 ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และสถาบันการศึกษา ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามที่ให้เลือกเติมเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อความที่เป็นจริง จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับศีล 5 ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามที่ให้เลือกเติมเครื่องหมายถูก ✓ หน้าข้อความที่เป็นจริง จำนวน 25 ข้อ และแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ๆ ละ 5 ข้อ รวม 25 ข้อ โดยประเมินความรู้แต่ละส่วน ดังนี้

ตอบถูก 5 ข้อ	ให้ 5 คะแนน
ตอบถูก 4 ข้อ	ให้ 4 คะแนน
ตอบถูก 3 ข้อ	ให้ 3 คะแนน
ตอบถูก 2 ข้อ	ให้ 2 คะแนน
ตอบถูก 1 ข้อ	ให้ 1 คะแนน

และผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ได้เป็น 5 ระดับ (รังสรรค์ สึงเหล็ก. 2551 : 186) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามชนิดเลือกตอบตามสภาพความเป็นจริง ใช้ข้อคำถาม 25 ข้อ เป็นคำถามเชิงประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ คือ ตั้งแต่บ่อยมากที่สุด จนถึง ไม่เคย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 โดยการวัดระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 แบบมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า ซึ่งกำหนดระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 เป็นเลขระดับคะแนน 5 ระดับของลิเคิร์ต ดังนี้

มีระดับไม่เคย	ให้	5	คะแนน
มีระดับนาน ๆ ครั้ง	ให้	4	คะแนน
มีระดับ บ่อย	ให้	3	คะแนน
มีระดับบ่อยมาก	ให้	2	คะแนน
มีระดับบ่อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ได้เป็น 5 ระดับ (รังสรรค์ สึงเหล็ก. 2551 : 186) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีค่าเท่ากับ	ไม่เคย
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีค่าเท่ากับ	นาน ๆ ครั้ง
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีค่าเท่ากับ	บ่อย
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีค่าเท่ากับ	บ่อยมาก
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีค่าเท่ากับ	บ่อยมากที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนบันทึกเกี่ยวกับเบญจธรรม หรือความดีเด่น ๆ ทั่วไป ที่เคยปฏิบัติเป็นประจำ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนเสนอแนะปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรักษาศีล 5

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยตรวจสอบสถิติจำนวนนิสิตนักศึกษา จากเว็บไซต์ของแต่ละสถาบัน
2. ขอนหนังสือรับรอง และแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงแต่ละสถาบันเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิจัยครั้งนี้
3. แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 4 คน โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพ อบรมแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นอื่น ๆ
4. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บข้อมูลต่อผู้ช่วยวิจัยให้เข้าใจ
5. ให้ผู้ช่วยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและความอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียด ของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน และเก็บรวบรวมข้อมูลครบตรงกำหนดเวลา
6. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมทั้งหมด และดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding Form) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อย มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended) ส่วนคำถามชนิดปลายเปิด (Open-ended) ผู้วิจัยนำมารวบรวมจัดหมวดหมู่และเรียงความถี่ในแต่ละประเด็น

3. ประมวลผลข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้ดังนี้

3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป และตัวแปรอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติการวิจัย และตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 ใช้ $\bar{X}$ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ตอบถูก 5 ข้อ	ให้ 5 คะแนน
ตอบถูก 4 ข้อ	ให้ 4 คะแนน
ตอบถูก 3 ข้อ	ให้ 3 คะแนน
ตอบถูก 2 ข้อ	ให้ 2 คะแนน
ตอบถูก 1 ข้อ	ให้ 1 คะแนน

และผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ได้เป็น 5 ระดับ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีค่าเท่ากับ	มีความรู้น้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ และพฤติกรรม เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 2 จำแนกตามเพศ ใช้ t-test (Independent) ส่วนการเปรียบเทียบความรู้ และพฤติกรรม จำแนกตามสถาบัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการการของ แอล เอส ดี (LSD : Least significant difference)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ผู้วิจัยใช้การอ่านวิเคราะห์ หาความถี่ของคำตอบที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือใกล้เคียงกัน จัดอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน